

ФЕРМЕР ЯРАТУВЧИДИР

Ёши бир жойга борганда унга мансаб курсисини тақлиф қилишди. Аммо унамади. Тўғриси ёшларга гов бўлишни истамади. Лавозимни қуллуқ қилиб топширди. Аммо уйда бекор ҳам ётмади. Енг шимариб чўл қўйнида бог яратишга киришиб кетди.

Касаба уюшма фахрийси Сувон Ҳақимовни учратиб бизга ҳамроҳлик қилишини сўрадик. Муд-даомизни эшитгач, у ўйга толди. Ниҳоят, унинг чехраси ёришиб. «Бизни у ерга фақат Ҳайитбойнинг «УАЗИ»ги элтиши мумкин. Йўл чактоқроқ», деди. Учавлон Ўзбекистонда хизмат кўрсатган пахтакор Эргаш Умаров макон тутган Мирзаобод туманидаги «Гулистон» ширкатлар уюшмаси томон йўлга тушдик. Хўжалик чўлнинг белида.

— Эргашвой шу хўжаликни ўн беш йил бошқарди, — дейди Сувон ака. — Мен касабақўман. Бир куни хузурига чақириб қолди. Катта хонада бир ўзи бош қашиб ўтирибди. Сувон жўра бир бог барпо этсак, деб қолди. Ўйлаб қарасам уй, дўкон қурибмизу, бир туп дарахт ўтказишнинг эвини қилмабмизда. Тўғри, хўжалик бакуват, одамлар тўқ. Аммо улар мевачева учун 40-50 километр олисдаги бозорга югуришади. Разм солсам бирорта ҳовлининг соясида бахра оладиган дарахт йўқ. Балки шўр панд бераётгандир. Келинг, бир кўркам бог яратайлик — биздан қоладигани шу.

Лекин пахта яккахокимлиги даврида бу иш осон бўлмади. Ер ажратилишига рухсат олиш учун раис роса елиб-югурди. Охири рухсат олди. Бахмал ва Фаргона водийсидан кўчат келтирди. Ҳар йили оз-оздан, 58 гектар ерда бог, 2 гектарда узумзор барпо этди. Бугун одамлар ундан бахра олишапти. Яхшидан бог қолади, деганлари шу бўлса керакда.

Гап билан бўлиб Эргаш Умаров даласига етиб келганимизни ҳам сезмай қолибмиз. Дала ўртасидаги бетон ариқ ёнида гиштин уй қад ростлаган. Мўъжаз боғни орайимиз. Эргаш акани дарахтларга шакл бераётган чоғда учратдик.

— Бекорчилик, — дейди у. — Бу йил мевали дарахтнинг юздан ортик хили нишонга кўрсатади. Бир зум ўйланиб тургач чеккароқдаги дарахтлар қаторига бошлади.

— Буни Бахмалдан олиб келиб ўтказганман. Бодом, ҳадемай гулга киради. Куртаклари бўртиб турибди. Шулар билан овунаман. Улар ўлғайган сари кўнглим ҳам

кўтарилаверади. Даладаги уйга тикилганимизни сезди чоғи Эргаш ака изоҳ бера бошлади. — Далага ўрганганмиз. Марказий қўргонда ҳам уй бор. Қишни оиламиз билан шу ерда қарши-лашга қарор қилдик. Дехқон далага қатнаб ишласа барака камайди, деяверинг.

Анчадан буён дилимизда турган савол тилимизга кўчди. Ахир қишлоқ атрофида ер кўп

СУЯНЧИМ — ТАШАББУС!

ку. Бу узоқ манзилга, овлоқ ерга хожат бормикан?

— Бу ерни танлашдан бир неча мақсадни кўзлаганимизда. Тўғри, хўжалик бакуват, одамлар тўқ. Аммо улар мевачева учун 40-50 километр олисдаги бозорга югуришади. Разм солсам бирорта ҳовлининг соясида бахра оладиган дарахт йўқ. Балки шўр панд бераётгандир. Келинг, бир кўркам бог яратайлик — биздан қоладигани шу.

Ушбу фермер хўжалигида 30 нафар киши меҳнат қилади. Ҳаммаси серфарзанд оилалар. Уларнинг иссиқ-совуғи, турмуш муаммолари, хуллас, барча ташвишлари ҳақида қайғуриш раис зиммасида. Ҳар бир оилага бир йилда қанча ун, сабзавот маҳсулотлари керак бўлса пухта ҳисоб-китоб қилиниб, бир йилликка етадиган қилиб олиб берилган. Ойлик маош вақтида бериб борилади. 30 кишининг бутун фикри ёди 300 гектар ернинг самардорлигини оширишга қаратилган. Икки маҳал бепул иссиқ овқат, йил 12 ой бор. Фермер хўжалигида тўртта чопиқ трактори, иккита культиватор, битта ер ҳайдаш, битта транспорт трактори мавжуд. Бош ҳисобчи хизмат «УАЗИ»гида юради. Раис пиёда. 1998 йил 500 минг сўм соф даромад олишганди. Ўтган йилги натижа эса тўрт баробар кўп. Аммо ҳали хўжалик ҳисобига топширилган пахта пули келиб тушганича йўқ экан. Шу маблагнинг бир қисмига чорва моллари харид қилиш режалаштирилмоқда. Яйлов сароб. Бийдек далалар кўп. 4 гектарлик бог яратилган. Уни парварилашгани раис ўз зиммасига олган. Далада барча агротехник тадбирлар ал-

лақачон уддала бўлинган. Ерлар шўри ювилиб, ишчиларга таътил берилган.

— Битта механизаторнинг ўртача иш ҳақи неча сўмни ташкил этади?

— Биз ҳақ тўлашни ишбай асосида олиб борамиз. Қанча кўп, сифатли иш бажарса даромад ҳам шунга яраша бўлади. Ойга 20-30 минг сўмдан олаётганлари ҳам бор.

Эргаш ака ўз режалари, хўжалик ютуғи ва нуқсонлари ҳақида батафсил сўзлаб берди. Ернику тизгинлаб олибди, аммо ишда ҳали тушунмовчиликлар бор. Ҳаммаси аста-секин изга тушапти. Лекин дехқон

ўзи топширган пахтаси эвазига ёғ, кунжара, шелухани эмин-эркин ологанича йўқ.

— Юртбошимиз Сирдарёда сайловди учрашувида бир адолатли гапни айтди. Дехқончиликдаги оқсашлар, қоқоқлик илдизи изланмасликда, жонқуярлик етишмаганида. Ҳақ гап. Бизда хўжалик номи жамоа хўжалиги, ширкат, уюшма бўлсада, эскича иш услуби тўла сақланиб қолгани рост. Мени бир нарсга кўп ташвишга солади. Бир мисол мана одам фермерман, ер, одамлар, техника, хуллас, ҳаммаси учун жа-вобгарман. Хўжалик раҳбари-чи? Унда мулкка масъулият йўқдек, назаримда. Ишни эллай олмадим, силлиқина битта ариза билан бўшаб кетаверади. Ахир, бундай масъулиятсизлик умумхалқ мулкнинг талон-тарож қилинишига олиб келмайми, ердан унумли фойдаланишга тўсиқ бўлмайми? Кўпгина раҳбарларнинг халққа маош беролмаепман-да, дея куйиниб юрганини учратиш қийин. Гўёки қўлларини кимдир ушлаб тургандек. Бирор ишни мустақил ҳал этишолмайди. Бу иш услуби билан одамларни эзгу ишларга эргаштириб бўладими?

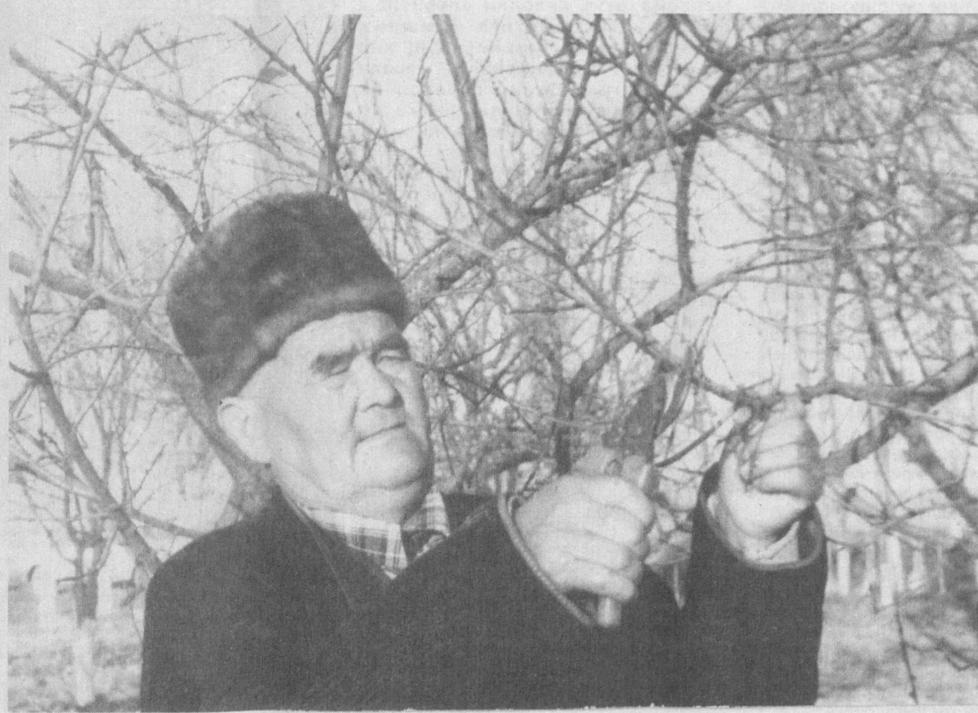
Юртбошимизнинг Олий Мажлиси биринчи сессияси минбаридан депутатларга қарата: «Ҳар бирингиз лоақал бир фермерга қўл-қанот бўлинглар!» дея этган мурожаатлари бизнинг бўшаган ишимизга ишончимизни янада ошириб юборди. Шундан сўнг ўз олдими

га катлий мақсад белгилаб олдим. 1999 йил даромадидан ўз аъзоларим турмушини ўнглашга икки ҳисса кўп маблаг ажратамиз. Серташвиш бу одам сира тиниб-тинчмайди. Тўғри, у илгариги обрў-эътибори, шухрати эвазига бемалол кўкрак кери яшаши мумкин эди. Бироқ бунга ўзига эп кўрмади. Ёши 60 дан ошса-да, эзгу орзулар билан яшамокда. Қўлига кетмон олиб, ўз ўрнини далада деб билганининг ўзи бир жасоратдир.

«Умар ота» фермер хўжалигидан қайтар эканмиз, изланиш, интилишдан ҳоримаган Эргаш Умаровдек юртдошларимиздан қанча фахрийдор туйсақ озлигига иймон келтирдик. Нурилла ШАМСИЕВ, «Ишонч» мухбири.

Биз — хусусий мулкнинг миқёси ва улуши узлуксиз ўсиб борадиган кўпукладли иқтисодиётни ривожлантириш тарафдоримиз. Дунё тажрибаси шундан далолат берадики, жамиятда том маънодаги мулкдорлар синфининг кўпчилигини ташкил этиши ижтимоий ҳаётдаги барқарорлик ва фаровонликнинг кафолати бўлиб хизмат қилади.

Ислом КАРИМОВ.

Яккабоғ туманидаги «Янгиобод» қишлоғида яшовчи меҳнат фахрийси Ибодулла Боботов нафақага чиққач, «Оқтом» фермер хўжалигини ташкил этди. 74 гектар майдонда дехқончилик қилаётган тадбиркорлар мўл маҳсулот етиштириш учун астойдил меҳнат қилаётирлар. Отахонга ўғли Аҳмадхон Боботов яқиндан кўмак бериб келаётир. Яқинда улар «Янгиобод» қишлоғи марказида икки қаватли савдо дўкони қуриши. Дўкон ёнида сартарошхона, савдо расталари ҳам қад ростлади. — Қурилишга учун ёғоч ўзимиздан чиқадиган

МАҲСУЛОТНИ ЎЗИМИЗ ҚАЙТА ИШЛАЙМИЗ

Эргаш ИСМАТОВ, фермер, Қарши тумани.

Фермер мулкдорлар синфининг истикболли вакили эканлигига чуқур ишонч ҳосил қилдим. Шу ўринда бир фикрни алоҳида таъкидламоқчиман, қўлдан иш келадиган, дехқончилик, чорвачилик сирларини яхши эгаллаган киши, мутахассис ишончли оқлай олади. Қўлига кетмон ушламаган, умрида бир дона дарахт парварилашмаган кимса ишни барбод қилади. Дехқончилик, ерни унинг ҳақиқий эгасига топшириш керак. Дехқон фарзанди бўлсам-да, мустақил иш бошлаганимда ўзим ҳам оила аъзоларим ҳам ҳаяжонландик. Уста дехқонлар билан қайта-қайта маслаҳатлашдик. Ҳар қарч ерни имкон қадар эъозладик. Шукурки, ўзимиз ёруғ бўлди. Энди ўзимни ҳақиқий фермер деб айта оламан. Бултур 10 гектар ерда пахта етиштирдик. Ҳосилдорлик кутилганидан 6 центнер юкори бўлди. 42 тонна сифатли хом ашё топширдик. Фаллачиликда ер шароитимиз бир мунча оғир бўлса-да, ҳосилдорликни 40 центнердан оширдик. Шу йиллар мобайнида ҳукуматимизнинг катта ёрдамини ҳис қилдим. Ўз миннатдорчилигини яхши бир ташаббус билан билдиришга бел боғладим.

Чорвачиликка асос солдик. 50 бош зотдор қорамолни меҳр билан парварилашдик. Ўтган йили дехқончилик маҳсулотлари билан бир қаторда истеъмолчиларга 2 тонна гўшт, 10 тоннадан ортик суг етказиб берилди. Фермер бойиса, кўпга нафи тегади. Қишлоқларимизни ободонлаштириш, қан таъминланган оилаларни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш тадбирларига маблаг ажратянимиз. Юртимиз тинч, осмонимиз мусаффо бўлса, биз фермерлар неъмат етиштиришни йил сайин кўпайтираверамиз.

УЛЖАМОЛ БАХТИ

«Кунчиқиш» дехқон фермер хўжаликлари уюшмаси аъзоларидан юз нафари туман ҳокими хузурига келиб, — Биз Улжамол Эрбўтаевада ишлаймиз деб, туриб олишди. Сабабини сўрашганда улар: — у бошчилик қилаётган «Баходир» фермер хўжалигида, меҳнатга яраша рағбат бор, дейишди.

— 1997 йилда хўжалик тасарруфидаги фермер эдик, дейди Улжамол опа ўшанда 27 гектар пахта майдонидан 111 тонна оқ олтин сарамжонлаб олган эдик. 10 гектар бедазордан эса 160 центнердан ҳосил кўтарган бўлсак-да, меҳнатга яраша ҳақ олмадик. Бунинг устига собиқ раис Соат Тўхтамишев ишимизга кўп тўсқинлик қилди. Шу боис ишдан кўнглимизни узиб қўйгандик.

Йил охирида Улжамол опа, «Бунақаси кетмайди. Янги йилдан бошлаб мустақил фермер хўжалиги бўлаимиз», деб туриб олди. Кўп оворагарчиликдан сўнг фермер хўжалиги ташкил этилди. Эндиликда мавжуд 54 гектар майдонда дехқончилик қилинапти.

Фермер хўжалигининг дала шийпонидан унумли меҳнатдан сўнг маданий дам олиш учун кулай шароитлар яратилган. Икки йилдирки, уларга омад қилиб боқаяпти. Ҳосилдорлик яхши. Ўтган йилни 2 миллион сўмга яқин соф фойда билан яқунлашди. Жамоа шартномасига асосан тушдиладан ишчиларга бепул иссиқ овқат берилаяпти. 50 минг сўмлик газета ва журналларга фермер хўжалиги ҳисобидан обун уюштирилди. Дала шийпонидаги мебеллар, радио, телевизор, шахмат-шашка хуллас барча жиҳозлар соф фойда ҳисобидан олинган. Ишчиларга ҳар байрамда эҳтиёжга қараб гўшт, гуруч, ўсимлик ёғи бепул тарқатилади. — 10 нафар хотин-қизлар виллоятдаги «Сурхон» сихатгоҳида бепул даволанишди.

Рустам ДАВЛАТ, «Ишонч» мухбири.

бўлди, — дейди Ибодулла ота. — Бундан беш-олти йил илгари экилган тераклар тайёр ёғоч ҳолига келди. Энди ундан бемалол фойдаланаверамиз. Отахон яратган мевали бог ҳам ҳосилга кирди. Фермер хўжалигида қурилиш учун зарур бўлган ал-баста ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилди.

Суратда: меҳнат фахрийси Ибодулла Боботов дарахтларга шакл бермоқда.

Шавкат СУЛТОНОВ олган сурат.

БИЗНИНГ БОЙГАНИМИЗ - ЮРТ БОЙГАНИ

Саида ЭШМУРОВА, Фермер хўжалиги раҳбари.

Яхши эслаيمان, собиқ шўро даврида одамлар тузуқроқ уй қуриш, машина сотиб олишга кўрқарди. Ажабланирлиси шуки, ҳатто ҳалол меҳнат туфайли бойган киши ҳам шубҳа остига олинарди. Ҳа, биз узоқ вақт мобайнида мулкдор бўлишдан, давлат ортиришдан чўчиб яшадик. Биримиз икки бўлмади, қишлоқларимиз кашшоқлигича қолди.

Мустақиллик йилларида ўн йилликларга татигулик ўзгаришлар рўй берди. Меҳрибон Президентимиз тадбиркорни, элим деб, юртим деб ташаббус кўрсатиб ишлаган кишини қўллаб-қувватлаш, лозим бўлганида уни ҳимоя қилиши биз каби фермерларга қанот бағишлади. Оила аъзоларим билан «Боботом» ҳиссадорлик жамиятининг ноҳор аҳволга келиб қолган чорва фермасини хусусийлаштириб олдик. Туман ҳокимининг қарори билан иштирокимизга 50 гектар сугориладиган ҳамда Тўнглисой яйловларидан 200 гектар ламми ер ажратилди. Мулкдор бўлиш қанчалар яхши. Ўзимизникида, жонимиз ачийди. Пировард натижа учун барча ўзини масъул деб билди. Шу боис, биринчи йиллик катта бойлигимиз бўлган майдонларга маккажўхори, буддой, б-да, кунжут эдик.

Вақти келса кеча-ю кундуз тиним билмадик. 1998 йилда савй-ҳаракат самарасини берди. Мўмай даромад олдик. Шунинг ҳисобидан 150 бош наслдор қорамолли бўлдик. Давлатга бултур 209 тонна суг, 180 тоннадан ортик гўшт топширдик.

Кайфият яхши бўлса, меҳнат қадрланса, моддий манфаатдорлик таъминланса, фермер янги-янги марраларни кўзлайверади. Биз ҳам ўз маҳсулотимизни ўзимиз қайта ишлашга киришдик. Исроил технологияси асосида харидоригир неъматлар тайёрланмоқда. Бундан ташқари, фермер хўжалиги қошида сартарошхона, этикдўзилик, бичиш-тиқиш цехи ишлаб турибди. Хайрия тадбирларида баҳоли қудрат иш-тирик этапимиз. Масалан, 15 та кам таъминланган оилаларга 5 минг сўмдан мадад кўрсатилди. Кувончлисиз шуки, «Ташаббус-98» қуриқ-танловида учинчи ўринни эгаллаб, трактор совринини кўлга киритдик. Айни кунларда қайта ишлаш саноятини янада кенгайтириш режалари устида бош қотираяпмиз.

Отаси банги (наркоман), фарзандларининг барчаси-уч ўғил, бир қиз — гиёҳванд. Улар бу иллатни отасидан юқтириб олишган. Отаси ва бир ўғли шу иллат касридан вафот қилишди. Бизнингча, ёшларни бундай касалликка гирифтор бўлишида мактаб, маҳалла-кўй, участка номирилари, кенг жамоатчилик ҳам айбдордир.

Касаллик бошланаётган одам ичса, чекса кайфияти кўтариладиган ҳамда Тўнглисой яйловларидан 200 гектар ламми ер ажратилди. Мулкдор бўлиш қанчалар яхши. Ўзимизникида, жонимиз ачийди. Пировард натижа учун барча ўзини масъул деб билди. Шу боис, биринчи йиллик катта бойлигимиз бўлган майдонларга маккажўхори, буддой, б-да, кунжут эдик.

сотилаётган қўлбола ароқлар, сигаретлар инсон саломатлигига жиддий хавф солмоқда. Умуман, бу борада қуруқ гап билан иш битмайди.

Мен беморлар билан суҳбатлашганимда: «Сен сиртмоқдасан, ўзингни қўлга ола олсанг, шу сиртмоқдан чиқасан. Биз сенга ёрдам қиламиз. Акс ҳолда, шу сиртмоқ сени ё турмага, ё ўлимга элтади», — деб ўнган айтаман. Эс-хуши ўзига беморлар бу гапдан ўйланиб қоладилар. Шифохонамиздаги катлий тартиб ва шифокорларимизнинг жонқуярлиги туфайли бу ерга ётқизилган беморларнинг

Мамлакатимизда инсон руҳига қучли таъсир этадиган наркотик моддалар олинган экинларни экиш қатъиян ман қилинган. Лекин улар Покистон ва Афғонистонда кўплаб етиштирилмоқда. Заҳри қотил моддалар билан савдо қилувчи кишиларнинг кўпчилиги ҳам чет эл фуқароларидир.

Мухбиримизнинг Хоразм вилояти ичкилик-бозлиқ, қашандалик ва гиёҳвандликни даволаш бош шифокори Бектўлат НУРМЕТОВ билан суҳбати шу иллатларнинг зарарли оқибатлари ҳақидадир.

— Инсон соғлиғига қандай зарар келтиришини билиб-билмай чекади, спиртли ичимликлар ва наркотик моддалар истеъмол қилади... Бу уччала ҳолатни ўз оёғига ўзи болта уриш, деб баҳолаш мумкин. Иқтисодий ислохотларни амалга ошириш туфайли ҳамдўстлик давлатларида шахсий тадбиркорликка кенг йўл очилди. — Бундай имкониятдан ай-

ЎЗ ОЁҒИГА БОЛТА УРАЁТГАНЛАР

тиклар орасида кўпроқ истеъмол қилинаётган героин эса истеъмолчиларнинг умрини кескин қисқартириб юборишга олиб келмоқда. Чунки бу модда заҳарли кимёвий препаратлар аралашмаси бўлиб, халқ орасида «оқ ажал» деб юритилади. Чекиш ва спиртли ичимликлар истеъмол қилиш ҳам инсон ҳаётига зомин бўлаётган иллатлардандир. Спиртли ичимликлар ичиб, рулга ўтириш сабабли виллоятда ҳар йили юзлаб кишиларнинг ёстиғи қуримоқда.

одамни шартли равишда ўлган одам, деб ҳисоблаш мумкин. Чунки улар орасида ўпка, ошқозон раки, миокард инфаркти, рухий ва бошқа касалликлар кўпайиб бормоқда. — Бу иллатларни даволаш самараси қандай? — Дастлабки даврларда даволаш мумкин. Вақт ўтгандан кейин фойдаси йўқ. Авваламбор, беморнинг ўзида шифоланишга ишонч, ҳаракат бўлиши керак. Ёшларни бу дардга гирифтор бўлишига биринчидан, ота-она сабаби бўлади. Шундай бир оилани биламан.

Хам ичувчи, ҳам чекувчи, ҳам наркотик моддалар истеъмол қилувчи

кўпчилиги соғайиб кетишади. Шунга қарамай, бу одамлар диспансеримиз кузатувида. Беш йил ичида аввалги хатарларини такрорламаса, у батамом соғайиб кетиши мумкин.

Бундай беморларни соғайишига тўсқинлик қиладиган яна бир ҳолат бор. Буни йўқотмагунча биз бу борада муваффақиятга эриша олмаيمиз. Бу шундан иборатки, заҳри қотилни ҳамкорликда истеъмол қиладиган «тўда» мавжуд. Бу гуруҳ ўз «аъзо»сини осонликча «ора»дан чиқариб юбормайди. Шифохонадан даволаниб чиққач, уни қайтадан

тўдага қўшиш учун ури-нишади. Уларга қўшилмаган беморгина бу дардан тўла халос бўлади.

Агар гиёҳванд ёки қашанда иродасини мустаҳкамлаб, ўзини меҳнат билан қалғитса, қундан-қунга бу дарддан фориг бўла бошлайди. Диспансеримиз 50 ўринли. Бундан ташқари, ҳар бир туман поликлиникаларида нарколог-шифокорларимиз ишлаб турибди. Богот туманида 50 ўринли мажбурий даволаш шифохонасини ташкил қилиянимиз. Шифохонада анча оғирроқ дардга чалинган беморларни даволашни фойдали меҳнат билан қўшиб олиб бора-

Э.ЭРМАТОВ, «Ишонч» мухбири.

14 - 20 феврал

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

15.00 "Бешбармоқ". Тележурнал.

6.30 "Ассалом, Ўзбекистон". 8.00-8.30 "Ахборот".

8.30 Марказий газеталар шарҳи. 8.45 "Ўзбектелефилми" намойиши: "Қоядаги расмлар".

8.55 "Семптон билан учрашув". Спорт дастури.

9.00 Лирико тароналар. 9.40 "Табаррук қадамжолар".

10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.

10.05 Янги алоқибон ўрганамиз. 10.30 "Қамолот сари".

10.50 Кундузги сеанс: "Сехрли саргузашт". Бадий фильм.

12.05 Болалар учун. "Санъат гуначалари".

12.35 "ТВ патруль". 12.45 "Янги аср болалари".

6.30 "Ассалом, Ўзбекистон". 8.00-8.30 "Ахборот".

8.30 Марказий газеталар шарҳи. 8.45 "Шарқ тароналари". Озарбайжон.

9.10 "Бокира туйғулари". 9.30 "Остонаси тиллодан". Адабий кўрсатув.

10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.

10.05 "Талаб ва тақдир". 10.30 Кундузги сеанс: "Эгнар чашма". Бадий фильм.

11.55 Ватан тимсоллари. 12.05 "Мактублар — кабуларлар".

12.35 "Мураббий". Спорт дастури. 12.55 "Кийлоқ ҳаёти".

13.20 Соғлом авлод йили. "Чорраҳада". Телевизион театр. 1-қисм.

6.30 "Ассалом, Ўзбекистон". 8.00-8.30 "Ахборот".

8.30 Марказий газеталар шарҳи. 8.45 "Опера саҳифаларида". Муслиқ дастури.

9.15 "Саломат бўлинг!". 9.30 "Ишқона". Адабий кўрсатув.

10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.

10.05 "Болалигим — пошологим". 10.35 Кундузги сеанс: "Олти жаҳонгашт". Бадий фильм.

11.40 "Меҳрибон". 12.05 "Инсон ва замин". Тележурнал.

12.30 "Премьера-2000". 12.50 "Ринг". Спорт дастури.

13.15 Соғлом авлод йили. "Чорраҳада". Телевизион театр. 2-қисм.

6.30 "Ассалом, Ўзбекистон". 8.00-8.30 "Ахборот".

8.30 Марказий газеталар шарҳи. 8.45 "Муслиқ бўстони". Телеальманах.

9.10 "Ҳидоят сари". 9.35 Телевизион миниатюралар театри.

10.10 "Ҳаёт чашмалари". 10.30 "Ўзбек спортининг нуфузи". "Умид" намойиш этади.

10.50 "Шу кунлар шиддати". 11.10 "Билим-ринг".

11.50 "Мен билган, билмаган дунё". 12.10 "Қалб гаҳари".

12.30 "Мен нечун севман Ўзбекистонни!" Публицистик кўрсатув.

13.05 "Жаннат". Бадий фильм. 1-серия.

14.20 "Дўстлик" видеоанали: 15.05 "Сайхал".

15.25 "Кунюқ стартлар". Телемусабақа.

16.10 "Бўстон". Тележурнал. 16.40 "Истеъдод". Муслиқ дастури.

17.00 "Юнон-рум кураши бўйича Ўзбекистон республикаси мустақиллик кубоги" халқаро турнири.

9.30 "Ўзбектелефилми" намойиши: "Бухоро".

9.45 "Ғаройибот". 18.00 "Умид" намойиш этади.

10.00 "Ватанимга хизмат қиламан". 11.00 "Табассум кўчаларида".

11.35 "Шоҳрўз" клуби. 12.05 "Қалбимиз ардоғида". Муслиқ дастури.

12.45 "Озод юрт одамлари". Бадий-публицистик кўрсатув.

13.05 Кундузги сеанс: Бадий фильм.

15.25 "Шарқнинг машҳур аёллари". 15.45 "Футбол майдонларида".

16.00 "Нодир шахс". Бадий фильм.

17.20 "Севги сурури". Муслиқ дастури.

17.55 Ватан тимсоллари. 18.00 Янгиликлар.

18.10 "Аралаш". Ҳажвий киножурнал.

18.20 "ТВ патруль". 18.30 "Мувоозанат". Ахборот-таҳлилий кўрсатув.

18.50 "Бахтли воқеа". 19.30 "Ахборот" (рус тилида).

20.00 Оқшом эртақлари. 20.15 "Иқтисод ва биз".

20.30 "Ахборот". 21.05 "Истиклолим — истиқболим".

21.20 "Қўшиққа кўчган сатрлар".

13.05 С.Зуннунова. "Қайнона". Теленовелла.

13.35 "Бир наво истар кўнгил". Муслиқ дастури.

14.10 "Ишончи халқор: банклараро телеаналар".

14.30 "Маънавият" дастури. 15.20 "Сўздошим".

15.40 "Мафусайл". Бадий фильм. 17.25 "Рақсар гулдастаси".

17.40 "Ушайдаги учрашув". АҚШ. Болалар учун. "Ҳажжи гўзал".

18.30 "Мен тугилган тупроқ". 18.50 "Сихат-саломатлик".

19.05 "Иқтисод чорраҳаларида". 19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 21.45, 22.30 Эълонлар.

19.30 "Ахборот" (рус тилида). 20.00 Оқшом эртақлари.

20.15 "Зиё".

14.10 "Муслиқ ёхуд қўшиқ изидан". Муслиқ дастури.

14.50 "Жаҳон спорти". 15.05 Болалар учун. "Кувноқлар даврасида".

15.25 "Телекутубхона". 15.40 "Осмоندان тушган мерос". Бадий фильм.

17.00 "Ватанимга хизмат қиламан". 18.10 Болалар учун. "Кўзунчоқ".

18.35 "Иқтисод ва биз". 18.45 "Тилга эътибор".

19.05 "Солиқ ва назорат". 19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 21.55, 22.40 Эълонлар.

19.30 "Ахборот" (рус тилида). 20.00 Оқшом эртақлари.

20.15 "Таблиця-тарбия миллий дастури — амалда".

20.30 "Ахборот". 21.05 "Тараққиёт йўли".

21.25 "Ўзбекистон" ашула ва ракс кўрсатуви.

13.55 Ватан тимсоллари. 14.10 Эстрада тароналари.

14.50 "Юрт ҳақида қўшиқ". Публицистик кўрсатув.

15.15 "Жавоҳирлар хазинаси". Адабий кўрсатув.

15.40 "Бунӣ умр дەرлар". 15.55 Ватан тимсоллари.

16.00 "Тақдир азал". Бадий фильм.

17.05 "Муслиқ ва замин". 17.40 "Тинчлик қадри".

18.10 "Фаразд — умид юлдузи". 18.25 "Харита". Халқаро шарҳ.

18.40 "Ажаб саодат эрур...". Бадий-публицистик кўрсатув.

19.00 "Ҳидоят сари". 19.25, 19.55, 20.25, 21.00, 22.50, 23.25 Эълонлар.

19.30 "Ахборот" (рус тилида). 20.00 Оқшом эртақлари.

20.15 "Рақибингиз — гроттмейстер".

20.30 "Ахборот". 21.05 "Парламент соати".

21.25 Санъат усталари ва ёш ижроичилар концерти.

22.10 "Маърифатнома". Имом ал-Мотуридий.

22.35 "Сиднейга йўл". "Юнон-рум кураши бўйича Ўзбекистон Республикаси мустақиллик кубоги" халқаро турнири олдидан.

23.00 "Кифа". М.Матжонов. 23.30 "Ахборот".

00.00 "Нобел тури". Бадий фильм. 1.15-1.20 Ватан тимсоллари.

8.55 Кўрсатувлар дастури. 9.00 "Давр". Ахборот дастури.

Мурод Раҳмон. 22.10 "Ватани севмоқ иймондан-дир...".

22.35 "Маънавият" дастури. 23.25 "Ахборот".

23.55 "Соқов ва муҳаббат". Бадий фильм.

1.30-01.35 Ватан тимсоллари.

9.00 "Давр" ҳафта ичиди. 9.40 "Ешлар" телеканалда.

9.45 "Янги авлод" почтаси: "Ким эгилч-у? ким чаққон?".

10.20 "Муслиқ лаҳзалар". 10.30 "Олам футбол".

10.55 "Аср қиёфаси". 11.15 "Муҳаббат қаҳваси".

12.35 "Олтин мерос". 12.50 Баҳодир Йўлдошев театри: Саид Аҳмад. "Келинлар

8.55 Кўрсатувлар дастури. 9.00 "Давр". Ахборот дастури.

9.10 "Ешлар" телеканалда. 9.15 "Кичкинтой театри", Мульти-томоша.

9.50 "Муслиқ лаҳзалар".

ансамблининг концерти. "Умид" намойиш этади:

22.00 Соғлом авлод йили. "Чорраҳада". Телевизион театр премьераси. 2-қисм.

22.45 "Уйимдаги бегона". Бадий фильм. 1-серия.

23.00 "Ахборот". 00.10 "Уйимдаги бегона". Бадий фильм. 2-серия.

1.05-1.10 Ватан тимсоллари.

8.55 Кўрсатувлар дастури. 9.00 "Давр". Ахборот дастури.

9.10 "Ешлар" телеканалда. 9.15 "Коинот сирлари", "Самовий саргузашт". Видеофильм. 11-қисм.

9.50 "Муслиқ лаҳзалар".

20.30 "Ахборот". 21.05 "Мен нечун севман Ўзбекистонни!". Публицистик кўрсатув.

21.40 "Равази жаннат боғи". Муслиқ дастури.

22.10 Соғлом авлод йили. "Чорраҳада". Телевизион театр премьераси. 3-қисм.

22.55 "Самовий йил". 23.30 "Ахборот".

00.00 "Олтин маъбула". Бадий фильм.

1.15-1.20 Ватан тимсоллари.

8.55 Кўрсатувлар дастури. 9.00 "Давр". Ахборот дастури.

9.10 "Ешлар" телеканалда. 9.15 "Янги авлод" студияси намойиш этади...

20.30 "Ахборот". 21.05 "Парламент соати".

21.25 Санъат усталари ва ёш ижроичилар концерти.

22.10 "Маърифатнома". Имом ал-Мотуридий.

22.35 "Сиднейга йўл". "Юнон-рум кураши бўйича Ўзбекистон Республикаси мустақиллик кубоги" халқаро турнири олдидан.

23.00 "Кифа". М.Матжонов. 23.30 "Ахборот".

00.00 "Нобел тури". Бадий фильм. 1.15-1.20 Ватан тимсоллари.

8.55 Кўрсатувлар дастури. 9.00 "Давр". Ахборот дастури.

9.10 "Ешлар" телеканалда. 9.15 "Коинот сирлари", "Самовий саргузашт". Видеофильм. 11-қисм.

9.50 "Муслиқ лаҳзалар".

16.55 "Хуқуқ ва бурч". 17.15 "Қусто қомандисининг сув ости саргузаштлари". Телевизион театр. 1-қисм.

18.05 "Янги авлод": "Оқ кабутар", Мульти-томоша.

18.40 "Ешлар ва маънавият". 18.55 "Муслиқ лаҳзалар".

19.00 "Давр". Ахборот дастури. 19.30 "ТВ - анонс".

19.35 "Саломат бўлинг". 19.55 "Муслиқ лаҳзалар".

20.20, 21.05, 23.40 Эълонлар. 20.25 "Қабоҳатга қўйилган тузоқ". ("Ўзбектелефилми"). 2-қисм.

21.10 "Талабалик — даврим менин". 21.30 "Автосалтанат".

21.45 "Сохибқирон ёди". Амир Темурга бағишланган қўшиқлар.

кўзғолони". 15.05 "Аскар мактублари". 15.30 "Ешлар" телеканалда "Спорт-2000".

16.25 "Муслиқ лаҳзалар". 16.30 "Синдфодш".

16.50 "Ешлар" телеканалда "Спорт-2000".

17.45 "Муслиқ лаҳзалар". 17.55 Кўрсатувлар дастури.

18.00 "Янги авлод" студияси намойиш этади: ("Кичкинтой театри", мульти-томоша).

18.35 "Эски альбомдан". 18.40 "Жараён".

18.55 "Муслиқ лаҳзалар". 19.00 "Давр". Ахборот дастури.

19.30 "ТВ-анонс". 19.35 "Қалбимдаги Бобур". Қозоқ-бўйдоқ.

19.40 "Буюк юрт фарзандиман". 19.50 "Ешлиқ баёзи".

10.10 "Ақл ёшдамас". 10.15 "Муслиқ лаҳзалар".

10.25 "Кинотақдим". 10.45 "Муҳаббат қаҳваси". Телевизион театр.

12.05 "Дастхат". Илҳом Иброҳимов. 12.25 "Занжир ёхуд ўта махфий дафтар". Телевизион театр.

13.00 "Ешлар" телеканалда: Интер-футбол.

14.45 "Мирзо Ғолиб". Телевизион театр.

15.35 "Жараён". 15.50 "Ешлар" телеканалда: Теннис.

16.50 "Янги авлод": "Эркатой", "Мульти-томоша".

17.25 "Бу мунис лаҳзалар".

10.00 "Давр" - интервью. 10.15 "Янги авлод": "Эркатой", Мульти-томоша.

10.50 "2000 йилдан сўнг". Телевизион театр.

11.10 "Сарвиноз". Муслиқ дастури.

11.20 "Муҳаббат қаҳваси". Телевизион театр.

12.40 "Муслиқ лаҳзалар". 12.45 "Спектаклдан сўнг".

13.05 "Занжир ёхуд ўта махфий дафтар". Телевизион театр.

14.00 "Футбол. 1999 йилнинг энг яхши ўйинлари". "Интер" - "Милан" (Италия).

15.20 "Шарқ эстрадаси". 15.35 "Мирзо Ғолиб". Телевизион театр.

16.20 "Мунисам". 16.40 "Муслиқ лаҳзалар".

9.35 "Муслиқ лаҳзалар". 9.40 "Маҳаллада дув-дув гап".

10.20 "Ҳақиқат чегараси". Телевизион театр.

10.45 "Муслиқ лаҳзалар". 10.50 "Муҳаббат қаҳваси". Телевизион театр.

12.10 "Садо-99" саҳифаларидан. 12.20 Болалар учун фильм. "Бинабаранг шар".

13.35 "Бобур". Видеофильм. 14.20 "Ешлар" телеканалда: Интер-футбол.

15.50 "Доврақал". Телевизион театр.

16.40 "Янги авлод": "Олтин қалит", "Мульти-томоша".

17.15 "Бу ҳам кино" Телевизион театр.

17.40 "Хит-коллекция". 18.00 Кўрсатувлар дастури.

18.05 "Ғаройиб Аляска". Маърифий дастури.

18.55 "Муслиқ лаҳзалар".

16.55 "Хуқуқ ва бурч". 17.15 "Қусто қомандисининг сув ости саргузаштлари". Телевизион театр. 1-қисм.

18.05 "Янги авлод": "Оқ кабутар", Мульти-томоша.

18.40 "Ешлар ва маънавият". 18.55 "Муслиқ лаҳзалар".

19.00 "Давр". Ахборот дастури. 19.30 "ТВ - анонс".

19.35 "Саломат бўлинг". 19.55 "Муслиқ лаҳзалар".

20.20, 21.05, 23.40 Эълонлар. 20.25 "Қабоҳатга қўйилган тузоқ". ("Ўзбектелефилми"). 1-қисм.

21.10 "Талабалик — даврим менин". 21.30 "Автосалтанат".

21.45 "Сохибқирон ёди". Амир Темурга бағишланган қўшиқлар.

22.00 "Давр". Ахборот дастури. 22.30 "ТВ-анонс".

22.40 "Ешлар" телеканалда: Интер-футбол.

23.25 "Ешлар" телеканалда: Интер-футбол.

23.35 "Ешлар" телеканалда: Интер-футбол.

1.05 "Шарқ эстрадаси". 1.20 "Тонг олдузи".

18.00, 21.50, 22.30 "Пойтахт". Ахборот дастури.

18.15 Телегазета "Экспресс". "Табриқлаймиз, кутлаймиз".

20.25, 21.00 Эълонлар. 20.30 "Ахборот".

<

(Боши ўтган сонда.)
Қилиб зоҳир бу
воднинг қирғи,
Қатиқ тоғи нечуким,
ҳажр тоғи,
Аёгин доғи айлаб руст
ерга,
Чекиб бошин фалакка
роз дерга,
Фалак ваззин анинг
тулони айлаб,
Жаҳон баҳрига лангар
они айлаб.

Фалакка бош чўзган тоғлар воқеалар содир бўладиган жойнинг «бетараф» манзаранинг тафсилотлари сифатидагина тасвирланмади. «Қатиқ тоғи нечуким ҳажр тоғи» дейилади. Тасвирда аввало тоғнинг баҳайбатлиги, кўкларга бўй чўзиб тургани «кўзга ташланади». Тоғ куйи нуқтадан тасвирланган. Кино ва телеэкранда шу каби тасвирлар эндиликда учраб туради. Бундай нуқта — тасвирлаш нуқтаси кескин куйи ракурс, деб аталди асримизга келиб. Куйи ракурстан кўрсатилганида тоғ кўкка янада баландроқ бўй чўзади. Шоирнинг кўзгудаги тасвири аниқ тасаввур этиб ижод қилгани сезилиб турибди. Кўзгудаги тоғнинг баҳайбатлигини кўрсатувчи тасвир тоққа ҳужум қилаётган кишилар тимсолини беришга тўқнаш қилгандек. Шу боис шоир энди ўзгача композиция танлайди. Тасвирлаш (ёки суратга олиш) нуқтаси ўзгаради. Шундагина тоғ бағрида «ясол тортиб» ишлаётган

кишилар пайдо бўлади. Кино ва ТВ да бундай кадрлар монтаж йўли билан бир-бирига уланади. Шоир кўзгудаги тасвирнинг ранг-баранглигини таъминлайди, унга янги драматургик «юк» бера боради. Тоғ манзараси ишлаётган кишилар тасвири билан алмашинади. Навоий улар ичидан теша ураётган йигитни алоҳида кўрсатади. Шоир уни таъинлашмайди, шунчаки «навжавони», «нотавони» деб атайди. Бу йигитнинг портрети ҳозирча йирик планда берилмади. Кейинчалик биз унинг Фарҳод эканини англаймиз.

Достоннинг кейинги бобларида Фарҳод ана шу чавандозлар билан учрашади. Ўз тақдирини улар билан боғлайди. Фарҳод арман ўлкасига келганида китобхон ёки кўзгу «томашабни» таниши учун ҳам тоғдан тушган бу чавандозларнинг ташқи кифаси олдиндан кўрсатилади: **Жабинлар гул-гулу киприклари хор, Қабоглар кенг-кенгу оғизлари тор.**

Бу кўзгудаги жуда йирик тасвир. Шоир, ниҳоят, чавандоз қизлар даврасидан бир гўзални ажратиб кўрсатади. Бу қизнинг (у Ширин эканлиги

Ҳамул эл сори сурди ел киби тез.
 Бу ерда портретга тавсиф берувчи янги чизиқлар берилган. Шамолдан юзи олов рангига кирган қизнинг қиёфаси яна ҳаракатда — от ариқ қазувчилар томон чопиб бораётган пайтда берилди. Маликанинг гўзаллигини кўрсатиш учун яна бир тасвир (ёки «кадр композицияси») келтирилади. Энди қизни кўриб ҳайратга келган кишилар намоён бўладилар: **Тамошо айлаб ҳар сори боқиб, Қайқим боқиб, ўтлар элга ёқиб.**

ни кўриб хушидан кетиши билан тугайди. Бу сатрлар достоннинг асосий сюжет йўлини ривожлантиришда, унинг баъдий йўналишини белгилашда, образларга тавсиф беришда муҳим аҳамиятга эга. Тоғ ва кўкатлар ўлкаси Навоий тавсифида умумлашган образ даражасига кўтарилади. Худди шу лавҳада ариқ қазувчиларнинг меҳнати таърифланади, аждаҳо ва девлар билан мардларча курашган Фарҳод янги қиёфада — ошиқ йигит қиёфасида илк бор намоён бўлади. Кўзгудаги тасвир ўз дебочасига, аста ривож топиб борадиган лирик-драматик воқеаларга, баъдий ечимига, ўз микрокомпозициясига эга бўлган ихчам, «сигимли» новелла бўлибгина қолмай, достоннинг кейинги бобларида намоён бўладиган висол онларини, жанг сахналарини белгилаб берадиган «ўзақ» ҳамдир.

Асарнинг бошқа бобларида ҳам кейинчалик кино ва ТВ да ривож топган воқеаларини учратамиз. Модомики, буюк Навоий асарларида XX аср санъатининг унсурлари мўл экан, уларни сидқиқилдан ўрганиш, ўзлаштириш назарий фикримизни бойитибгина қолмай, миллий кино ва телевизион санъатларида жўш урган ижодий жараёнга таъсир кўрсатиши шубҳасиздир!

Ҳамидулла АКБАРОВ

Шайхонтоҳур туманидаги 3-муסיқа мактаби пойтахтдаги энг кекса билим ўноғларидан бири ҳисобланади. Шу боис, бу нуфузли ўқув масканларидан қанчадан-қанча миллий муסיқа асбобларини чалишни мукаммал эгаллардан созандалар етишиб чиқди. Бунда ўқитувчи Сулаймон Хабибуллиннинг ҳиссаси катта. Шу кунларда унинг шогирдлари муסיқа гуруҳларида самарали фаолият кўрсатиб келмоқда.

Суратда: Сулаймон Хабибуллин шогирди билан муסיқа сирлари тўғрисида суҳбатлашмоқда.

Р.АЛБЕКОВ олган сурат.

КИНО ВА ТВ АҲЛИНИНГ БУЮК УСТОЗИ

Кино ва ТВ да ҳам аввал қаҳрамонни ўраб олган муҳит тасвирланиб, кейин шу муҳитда ҳаракат қилаётган қаҳрамон кўрсатилишини эслатиб ўта-миз.

Шу дамда ясанган чавандозлар этиб келишининг қандай тасвирланишига аҳамият беринг: **Бу ҳолат ичра пайдо бўлди ҳайле, Нечуким, тоғ ичинда тунд сайле, Бори чокубсувору моҳ пайкар, Жавахирдин бериб пайкарга зевар.**

ни шоир ҳозирча айтмайди) гўзаллиги шарқ шеърининг хос чиройли ўхшатишлар воситасида тасвирланади. Шу билан бирга «кўзгубо» серҳаркат тасвир ҳам вужудга келадик, бу гўзал киз тасвири ҳаракатда берилди. У от ўйнатиб кўзгуда намоён бўлади.

Кино, ТВ нуқтаи назаридан қараганда, келтирилган умумий планларни куйидаги мухтасар йирик план билан солиштириб кўриш мумкин: **Таковар узра елдин оташ ангез,**

Бу сатрлар кино ёки видео тасмасида акс эттириладиган бўлса, худди шундай ҳол рўй беради: йирик планда ҳар томонга назар ташлаётган киз ҳамда умумий планда унинг гўзаллигидан ҳайратга тушган ариқ қазувчилар. Шоир турли микёсдаги планларни бир-бири билан тўқнаштиради. Натийжада китобхон (ёки кўзгу томошабини) ундан узлуксиз эстетик завқ олиб боради.

Кўзгудаги тасвир ва кўзгу ҳақидаги ҳикоя Фарҳоднинг Ширин жамоли-

СИДНЕЙГА ЙЎЛ

Дзюдочиларимиз ҳам бу йилги жаҳон Олимпиада баҳсларида юртимиз шарафини муносиб ҳимоя қиладиган иштирокчиларнинг сонини кўпайтиришга астойдил бел боғлашган. Терма жамоамиз вакиллари шу юксак мақсадни амалга ошириш ниятида 11-13 феврал кунлари Парижда «А» гуруҳга кирувчи 50 дан

Мюнхенда бўладиган шу каби йўлланмани кўлга киритиш имкониятини берувчи халқаро беллашув ва май ойида Японияда ўтказиладиган Осиё чемпионати олдидан синов-тажриба вазифасини ўтайди.

Р.Тўраевнинг таъкидлашича, курашчиларимиз Европада ўтаётган халқаро турнирларда чемпион бўлсагина Сиднейга йўл очилади. - Осиё чемпионатида бешинчи ўрин билан кифояланган полвон ҳам шундай имкониятга эга бўлади. Шундан келиб чиқиб, Европага фақат кучли полвонларни юбориб, олимпиадачилар сонини имкон қадар кўпайтириш мақсадини кўзлаганмиз. Табиийки, Осиё чемпионатида дзюдочиларимизда ўринларни банд этиш имконияти катта бўлади.

М.Жумаев, А.Мухторов, Э.Ақбаров, К.Муродов, А.Багдасаров каби спортчилар бўлгуси баҳсларда олимпиада йўлланмасини кўлга киритиб, Сиднейда ҳам юртимиз байрогини юксак кўтарди, - деб ишонч билдирди бош мурабий. **«Туркистон-пресс»**

МИЛЛИЙ ЦИРК ТАРИХИДАН

Ўзбек миллий цирк санъати ўзининг кўп йиллик тарихига эга. Ана шу оммавий кўхна санъат чакконлик, маҳорат томошалари янглиг кўпчилик эътиборини ўзига тортиб келмоқда. Ўзбек миллий санъати тараққиёти махсус тадқиқотларда илмий йўсунда ўрганилиб, унинг босиб ўтган тарихий йўли кенг ёритилди. Ҳозирда ҳам Ўзбекистон санъатшунослик институти олимлари бу борада қатор тадқиқотларни олиб боришмоқда.

«Ўзбекистон миллий цирки» деган номда ҳам бу оммавий санъат тарғиб этилиши нур устига аъло нур бўлди. «Ўзбекистон маркази» ҳиссадорлик жамияти томонидан нашр этилган бу марказларда тасвирланган суратлар мазкур санъат тараққиёти тўғрисида ҳикоя қилади.

Ушбу нашр тўплами 6 та почта маркалари ва 1 та почта блокдан иборат бўлиб, марка номлари ўзбек тилида лотин алифбосида ёзилган.

«Ўзбекистон миллий цирки» маркалари Ўзбекистон почта ва телекоммуникациялар агентлиги томонидан муомалага чиқарилди.

ИЖОДИЙ САФАРЛАР

Ўзбекистон халқ рассоми Рўзи Чориев яратган картиналар кўпчиликка яхши таниш. Атоқли мўйқалам устаси томонидан уюштирилган ижодий кўргазмалар жойларда қизиқиш уяғотмоқда.

Рассомнинг Сурхон воҳаси табиятини, халқи урф-одатини ўзида нафис ифода этувчи асарлари асосида «Сурхондарё одамлари» деб номланган катта кўргазма ташкил этилди. Санъаткорнинг Атлантика океанига Арктика, Сибирга қилган ижодий сафари асосида қатор кўргазмалар юзга келди.

Кейинги йилларда Р.Чориев Европа мамлакатлари бўйлаб сафарда бўлиб, кўплаб картиналар қилиб қайтди. Италиянинг Амантай шаҳрида мўйқалам ихлосмандлари билан бўлган учрашувлар ҳам рассомга илҳом бахш этди. Шаҳарликлар ўзбек санъаткорини бир овоздан Италия фахрий фуқаролигига қабул қилишди.

А.АЛИЕВ

Зафарли чўққиларни кўзлаб

кўрсатган «Орол» бугун олий лигада қийналиб қолмасмикан? «Нефтчи», «Дўстлик», «Навбахор» ёки «Пахтакор» жамоалариники-я кўятуринг, «Сурхон», «Гулистон», «Зарафшон» каби ўрта-миёна жамоалар билан тенгма-тенг кураш олиб бора оладими?

«ОРОЛ» ОЛИЙ ТАБАҚАДА

Шу ва шу каби саволларга жавоб топмоқ илинжида жамоа бош мураббийси Қ.Тўраев билан учрашганимизда у йиллар давомида жамоани чўлгаб ётган муаммолар бугун аста-секин ўзининг ижобий ечимини топаётганлигини билдирди. Унинг таъкидлашича, жамоада иқтисодий етишмовчиликлар барҳам топган. Жамоа ўйингоҳи ва клуб қарор-

гоҳи қайта таъмирланмоқда. Жамоа таркибини бир қатор иқтидорли ўйинчилар билан мустаҳкамлаш борасида ҳам сезиларли ишлар қилинмоқда. Ҳозир Андижоннинг «Андижон» жамоасидан Ш.Абдухўжаев,

янги мавсумда «Орол» таркибида тўп суриши мумкин. Дарҳақиқат, бугун жамоанинг миллий чемпионатимизда ўз ўйинини, ўз ўрнини топиши учун катта ишлар амалга ошириляпти. Энг асосийси, бир пайтлар иқтисодий танқислик туфайли майдонга футбол бутсаларисиз тушган «Орол» 21 январдан бўён Тошкентда тайёргарлик машғулотларини олиб бормоқда. Қисқа фурсатда бир неча ўртоқлик учрашувлари ҳам ўтказилди. Натижалардан қатъи назар жамоа секин-аста ўз қиёфасига эга бўлмоқда. Ўйлаيمизки, жамоа янги мавсумда ўзининг чиройли ўйинлари билан муҳлисларини хушнуд этади.

Абду РАҲМОН, «Ишонч» мухбири

Эъзоз

нинг нафақат тоғаси, балки қаттиққўл, аммо меҳрибон устози ҳам эди. Бу билимдон ва зукко устозга ўрганиб қолган Лариса Душанбеда ўқиса-дара, амалий машғулотлар даврида Тошкент вилоятининг Янгийўл шаҳрига тез-тез қатнар, Михаил Ким-

ўргатди. Унинг фидойилиги, тиниб-тинчимас мураббийлиги, ўз соҳасининг етуқ билимдон эканлиги мактаб жамоасининг, ота-оналарнинг, шунингдек, халқ таълими бўлимидагиларнинг ҳам эътиборига тушди. Натижада уни мактаб илмий бўлим

кўп ўқиш-изланиш лозим эди. Тиниб-тинчимас Лариса бу ишларнинг урдасидан чиқди шекилли, орадан уч йил ўтиб-ўтмас, уни Рискүлов номидаги 290-мактабга раҳбар қилиб сайлашди.

23 миллатга мансуб 1200 нафар ўқувчи таълим олаётган мазкур мактаб республикамиздаги таълим масканларидан ўзига хос томонлари билан ажралиб туради. Аввало, унда таълим ўзбек, рус, қозоқ ва корей тилларида олиб борилади. Қозоқ тили бўлими учун барча дарслик ва қўшимча адабиётлар Қозогистон Республикасидан олиб келинади. Бунинг учун эса қозоқ биродарларимиз, у ердаги халқ таълими ходимлари билан доимий алоқа йўлга қўйилган.

Эҳтимол, қўл узатса етгудек жойда жойлашган Қозогистон билан алоқа қилишда унчалик мураккабликлар тугилмас. Аммо корей тилида таълим олаётган ўқувчилар учун зарур бўлган дарсликлар,

қўшимча адабиётлар, техник воситаларни етказиб бериш бирмунча қийинчиликлар туғдириши табиий. Мактаб раҳбарининг узокни кўзлаб иши олиб бориши натижаси ўлароқ, мактаб барча зарурий ашёлар билан бекам қўст таъминланди. Ҳозирги кунда мазкур мактаб корей тилида таълим олиб борилаётган энг яхши тарбия маскани сифатида Корея Халқ таълими вазирлигининг «Фахрий ёрлиги» билан тақдирланган.

Лариса Хван ўзининг ўттиз беш йиллик фаолиятида бундай мукофотлар кўп бўлган. Аммо меҳнат фахрийси, «Халқ таълими аълочиси», «Халқ таълими фидойиси» каби кўплаб унвону нишонлар соҳиб бўлган бу инсон учун энг катта мукофот кўксини безаб турган «Мустақиллик» нишонини ва шогирдларининг битмас-туганмас эҳтиромидир.

Саноатхон КУРБОНОВА, 290-мактабнинг илмий бўлим мудирини.

ЛАРИСА ХВАН МАҲОРАТИ

Таълим тўрт тилда олиб бориладиган мактабда

дан математиканинг барча сиру асрорларини мукамал билишга интиларди.

Шундан бўлса керак, у Бектемир туманидаги 55-мактаб (ҳозирги 289-мактаб)да математика ўқитувчиси сифатида иш бошлаганида асло қийналмади. Ўн беш йил давомида бир пайтлар ўзини сөхрлаб қўйган рақамлар билан тиллашиш сирларини ёшларга меҳр билан

мудирини этиб тайинлашди.

Энди Лариса Хван нафақат болаларнинг сеvimли мураббийси, балки кўп сонли мактаб жамоасининг ҳам таърибли устози эди. Турли миллат вакиллари билан ташкил топган ўқитувчилар жамоасини бир мақсад сари йўналтириш, уларга услубий ёрдам, зарур бўлган йўл-йўриқ кўрсатиш, маслаҳат бериш учун

Туни билан қаршилик кўрсатиб чиққан зулмат парчалари оппоқ тонг зарбасидан чилчил синида. Бугунги тонг унинг учун гоятда ардоқли. Чунки бугун Ларисанинг туғилган кунини. Шунданми, унинг кўзларига уйқу келмади. Кўз ўнгидан сермазмун умр карвони бир-бир ўтди.

Ҳадемай қуёш ўзининг заррин нурлари билан борлиқни нурафшон этади. Нонуштадан сўнг, кимдир ишга, кимдир ўқишга ошмади. Лариса эса бутун умри давомида бир манзилга мактабга шошган. Илк бор зиё масканига қадам қўйганида у кўзига сөхрли бир маскан, мўъжизалар ошени бўлиб кўринган эди. Биринчи ҳисоб дарсидаёқ рақамлар уни сөхрлаб қўйганди. Ларисанинг назарида дунёдаги бор сөхр, барча синаот ана шу рақамларда жўшгандек. Шунинг учун ҳам у математикани чўқур ўрганишга, бу сирнинг таълимига етишга интилади.

Урта мактабни аъло баҳолар билан тугаллагандан сўнг Душанбе педагогика институтининг математика фа-

культетига ўқишга кирди. Институтни имтиёзли диплом билан битириб, математика соҳасида яхши мутахассис бўлиб етишганди.

Донишмандлардан бири инсон ҳаёти бу абадий сафардан иборат деган экан. Сафар асносида эса у озмунча бекатларни босиб ўтади? Умр йўллари эса гоҳ баян, гоҳ паст, бирда текис бўлса, бирда ўнқир-чўнқирлардан иборат. Шунинг учун ҳам бу сафар баъзан беҳавотир бўлса, баъзида гоят машаққатли кечади. Кечагина институтни битирган Ларисанинг ўқитувчилик фаолияти ҳам сип-силлик кечмади. Яхшиямки, у ҳали талабалик йилларидаёқ, моҳир педагог, машҳур математик Михаил Кимга шогирд тушган экан. У Лариса-

Бу қизик! ЁМҒИР ҲАМ ҲАР ХИЛ БЎЛАРКАН

1608 йили Франциянинг Фриванс ҳудудидики қизил ёмғир ёғиб, маҳаллий аҳолини ваҳимага туширганди. Ҳатто ўшанда баъзилар, яшашдан умидларини ҳам узишганди. Бироқ, бироздан сўнг ёмғир тўхтаб, халқнинг кўнгли жойига тушганди.

Бундай воқеалар XIX асрда Фарбий Европада 25 марта такрорланган. XX асрда эса Италия, Греция, Туркия, Венгрияда кузатилган. 1847 йили Франциянинг Чамбери ҳудудидики оқ ёмғир ёғиб ўтган. Бу воқеа 1956 йили Киевнинг чекка районларида сезилган.

Фарбий довуллар ҳатто бугун ҳам озиқ-овқат маҳсулотларини бир жойдан иккинчи жойга етказиб туради. Масалан, кучли довул Мароккадаги галла омборининг кулини кўкка совириб, галласини Испания дарёсининг қирғоғига олиб бориб тўққан. Бугуннинг ёмғирдек ёққан одамлар «Аллоҳнинг ўзи берган насиба» деб ўйлашган.

1904 йилнинг 29 июнида Москвада катталиги муштдай, оғирлиги 400 грамм дўл ёққан. 1926 йилнинг 9 июнида Одесса яқинида ёққан дўлнинг оғирлиги 500 граммга етган. Дўллар темирдай ишланган палаталарни чил парчин қилиб, жониворларни ярадор қилган. 1929 йили 11 майда Хиндистонда ёққан дўлнинг диаметри 13 сантиметр бўлиб, оғирлиги бир килограммга тенг бўлган.

Кидирбой Тўлабоев.

ISHONCH
МУАССИС:
 Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир
Мирғиёс ҚАЮМОВ
Таҳрир хайъати:
 Ж.Алимхўжаева, М.Одилова, Э.Воҳидов, С.Остонов, М.Расулов, Э.Ёқубов, В.Заев (бош муҳаррир ўринбосари «Ишонч-Доверие»), М.Олимов, М.Содиқов, Н.Рафиқов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
 Котибият 56-52-78,
 136-58-45; Хатлар бўлими
 56-85-43; Реклама, эълонлар бўлими 56-87-73

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган

Маънавий: 700165, Ташкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи: 133; 134

Газета 1998 йил 11 июлда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 00005 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ. Умумий аҳади 14.002 нуска. Сотуви эркин нарҳда.

«Шарқ» нашриёт — матбаа концернини босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Босишга топшириш вақти - 21.00
 Топширилди 22.00